

იზრდება წერა-კითხვის მცოდნე ადამიანების რაოდენობა

ისტორიული ფონი

XIX საუკუნის მეორე ნახევარი საქართველოში განათლების სფეროს რეფორმების პერიოდი იყო. ბატონ-ყმობის გაუქმების შემდეგ გლეხების სოციალური მობილობა გაიზარდა, ქალაქებისკენ მიგრაცია დაჩქარდა, რაც საჭიროებდა განათლებული ადამიანების გაზრდას. საზოგადოების სხვადასხვა ფენაში დაიწყო ინტერესი ცოდნის, განათლების და წერა-კითხვის სწავლების მიმართ.

განათლების სისტემის განვითარება

- გაიხსნა სახალხო სკოლები, ძირითადად სოფლებში, სადაც ძირითადად სწავლა მოიცავდა ანბანს, ანგარიშს, ლოცვებს და დედნის წაკითხვას.
- თბილისში, ქუთაისში, გორში, თელავში და სხვა ქალაქებში ამოქმედდა გიმნაზიები — საშუალო განათლების დაწესებულებები.
- 1870-იანი წლებიდან გაიხსნა ქალთა სასწავლებლები, რაც ქალების განათლების სფეროში ჩართვის საწყისი იყო.
- განათლება ხშირად იყო რუსულენოვანი, რადგან იმპერიის პოლიტიკა ითვალისწინებდა ასიმილაციას, თუმცა ეს, პარადოქსულად, მაინც აძლევდა ცოდნას ადგილობრივ მოსახლეობას.

საზოგადოებრივი ზეგავლენა

- წერა-კითხვის მცოდნე ადამიანთა რაოდენობა მკვეთრად გაიზარდა, განსაკუთრებით ქალაქებში.
- განათლებული ადამიანები ხშირად იყვნენ მომავალი საზოგადოებრივი ლიდერები, მასწავლებლები, ექიმები, იურისტები და ჟურნალისტები.
- წერა-კითხვის გავრცელებამ ხალხში გაზარდა ეროვნული თვითშეგნება — ისინი იწყებდნენ კითხვას საკუთარ ისტორიაზე, კულტურაზე და საზოგადოებრივ საკითხებზე.
- გაზეთების, ჟურნალებისა და წიგნების წაკითხვა გახდა მოდური ახალგაზრდებში — შეიქმნა განათლებულთა ახალი წრეები, რომელიც მართავდა ლიტერატურულ საღამოებსა და დისკუსიებს.

ქალი და განათლება

- ქალთა განათლების გაფართოება იყო დიდი პროგრესი: ადრე მხოლოდ წარჩინებულ წრეებში მიღებული განათლება, ახლა ხელმისაწვდომი ხდებოდა საშუალო ფენისთვისაც.
- განათლებული ქალები აქტიურად ერთვებოდნენ საზოგადოებრივ საქმიანობაში, შემდგომში — ეროვნულ მოძრაობაშიც.

დასკვნა

წერა-კითხვის მცოდნე ადამიანების ზრდამ ძირეულად შეცვალა ქართული საზოგადოების სახე. განათლებამ შექმნა ახალი ფენა — ინტელიგენცია, რომელიც არ იყო ფეოდალურად პრივილეგირებული, არამედ საკუთარი ძალებით განათლებული და პროგრესზე ორიენტირებული.

სწორედ ამ ფენის გამოკვეთამ განაპირობა შემდგომში ეროვნული მოძრაობის გაღვივება, ქართული პრესისა და კულტურული საქმიანობის გამოცოცხლება და დამოუკიდებლობის იდეის დაბადება. ამ პროცესს სათავეში ჩაუდგნენ ის ადამიანები, რომლებიც პირველად სწორედ წერა-კითხვის სწავლითა და სკოლაში მიღებული განათლებით დაიწყეს აზროვნების ცვლილება